

Hällefors
kommun

Åtgärdsprogram och
riktlinje

Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

Innehåll

Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning	0
Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning	3
1. Bakgrund	3
1.1 Dokumentationskrav	3
1.2 Insatser som inte får tillhandahållas utan individuell behovsprövning..	4
1.3 Dokumentets innehåll.....	4
1.4 Generellt om målgrupp och villkor	4
2. Rådgivande insatser.....	5
2.1 Budget- och skuldrådgivning	5
2.2 Familjerådgivning	5
2.3 Råd- och stödsamtal	6
2.3.1 Råd- och stödsamtal till närstående som vårdar eller stödjer en närstående med kognitiv svikt	6
2.3.2 Råd- och stödsamtal till närstående som vårdar eller stödjer en närstående med missbruk/ samsjuklighet.....	6
2.3.3. Råd och stödsamtal till enskilda utsatta för brott.....	6
3. Öppna träffpunkter och gruppaktiviteter.....	7
3.1 Anhörigcafé	7
3.2 Öppna aktiviteter för äldre	7
4. Stöd i grupp.....	8
4.1 Föräldragrupper ABC.....	8
4.2 Vintergatan	8
4.3 Dagvård för personer med kognitiv svikt – Linden	8
5. Individuellt stöd.....	9
5.1 Medling vid brott.....	9
5.2 Samarbetssamtal	10
5.3 SSPF Individnivå	10
5.4 Skolsociala team	10
5.5 Backa barnet	10
5.6 Stöd till nyanlända.....	11

**Hällefors
kommun**

Antagen av: Kommunstyrelsen
Antagningsdatum: 2026-03-24
Framtagen av: Daniel Åhnberg, socialchef
Dokumentansvarig: Socialchef
Giltighetstid: Till vidare

Hällefors kommun

Riktlinje för insatser utan individuell behovsprövning

1. Bakgrund

Den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025, ger omsorgsnämnden möjlighet att erbjuda insatser för personliga behov utan föregående individuell behovsprövning, enligt 11 kap. 5§. Syftet är att sänka trösklarna till socialtjänsten och möjliggöra tidiga, förebyggande insatser utan att invånaren först måste genomgå en formell utredning.

För att en insats ska kunna erbjudas biståndslöst krävs ett formellt beslut i nämnden. Om målgruppen för insatsen ska begränsas, ska beslutet föregås av en prövning utifrån lämplighet och skalighet, för att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling.

Insatser utan behovsprövning ska vara allmänt utformade men kunna anpassas individuellt utifrån den enskildes behov. Nämnden avgör om insatser ska vara öppna för alla eller villkoras, men sådana villkor måste kunna motiveras utifrån skaliga skäl.

Enligt den nya lagstiftningen upphör möjligheten att erbjuda vissa förenklade serviceinsatser utan beslut, vilket tidigare varit möjligt inom exempelvis äldreomsorgen. För att dessa insatser ska kunna fortsätta erbjudas biståndslöst krävs att den nu omfattas av beslut i nämnden.

1.1 Dokumentationskrav

Huvudregeln enligt nya socialtjänstlagen är att insatser utan individuell behovsprövning ska dokumenteras. Dokumentationen ska vara tillräcklig för att säkerställa god kvalitet och möjliggöra uppföljning på insatserna. Omfattningen av dokumentationen bör anpassas efter insatsernas karaktär och målgrupp. Mer ingripande och intensiva insatser av behandlingskaraktär kräver i regel mer utförlig dokumentation än omvårdande eller stödjande insatser.

Det finns dock två undantag från dokumentationsskyldigheten:

- 1. Rådgivning:** Uppgifter om enskildas personliga förhållanden behöver inte dokumenteras vid genomförande av rådgivning. Dock ska övergripande uppgifter som behövs för att följa upp eller kontrollera verksamheten dokumenteras.
- 2. Beslut om undantag:** Omsorgsnämnden kan besluta att uppgifter som kan röja den enskildes identitet inte ska dokumenteras vid genomförande av en insats utan individuell behovsprövning, om det finns särskilda skäl för det.

Den enskilde förväntas själv vända sig direkt till utföraren vid biståndslösa insatser. Utföraren har då skyldighet att informera om möjligheten att ansöka om behovsprövade insatser.

1.2 Insatser som inte får tillhandahållas utan individuell behovsprövning

Följande insatser omfattas inte av möjligheten till biståndlös tillhandahållning:

- Kontaktperson, kontaktfamilj eller kvalificerad kontaktperson
- Vård i familjehem
- Vård i LVM- hem
- Vård i särskilt ungdomshem
- Vård av unga 18-20 år i jourhem, skyddat boende eller HVB
- Bostad i boende för äldre personer med funktionsnedsättning
- Vård i heldygnsvård enligt SoL

Ekonomiskt bistånd omfattas inte av 11 kap. 5 §.

1.3 Dokumentets innehåll

Varje insats beskrivs kort utifrån innehåll, omfattning (där den finns tydligt beskriven) och målgrupp. För vissa insatser listas villkor som den enskilde ska uppfylla för att ta del av insatsen samt särskilda skäl för att insatsen ska fräntas krav på dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

Riktlinjerna är indelade i följande kategorier:

- Rådgivande insatser
- Öppna träffpunkter och gruppaktiviteter
- Stöd i grupp
- Individuellt stöd

1.4 Generellt om målgrupp och villkor

Insatserna inom samtliga kategorier är riktade till och erbjuds invånare i Hällefors kommun. Var den enskilde är folkbokförd kontrolleras av utföraren av insatsen där det är möjligt, t.ex. inte i samband med insatser av rådgivande karaktär eller öppna träffpunkter eller främjande gruppaktivitet.

Insatser utan behovsprövning får erbjudas barn 15-18 år utan samtycke från den enskildes vårdnadshavare om insatsen bedöms lämplig att ges på det sättet.

Om barnet är under 15 år behövs samtycke från den enskildes vårdnadshavare.

I Hällefors kommun undantas krav på dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet under en omställningsperiod, som längst fram till 261231. Undantaget avser insatserna i denna riktlinje och är för att ge tid för att utforma rutiner för dokumentation på ett rättssäkert och tryggt sätt, invänta eventuella föreskrifter från Socialstyrelsen och ett ändamålsenligt verksamhetssystem.

2. Rådgivande insatser

Insatserna inom denna kategori fräntas kraven på dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

Enligt propositionen En förebyggande socialtjänst - för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (2024/25:89, enligt 14 kap. 4 § gäller skyldigheten att dokumentera inte uppgifter om den enskildes personliga förhållanden vid rådgivning.

2.1 Budget- och skuldrådgivning

Innehåll: Stöd och råd till personer som önskar ekonomisk rådgivning eller som har betalningssvårigheter. Det kan handla om stöd att planera den enskildes budget för att hitta lösningar på betalningsproblem, stöd i kontakten med dem som den enskilde är skyldig pengar eller stöd i frågor om skuldsanering.

Dokumentation förs enligt upprättat system för verksamheten.

Målgrupp: Vuxna som önskar ekonomisk rådgivning eller har betalningssvårigheter.

Omfattning: Anpassas efter den enskildes behov.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Insatsen dokumenteras i verksamhetssystem tillhörande insatsen. För övrigt bedöms insatsen vara av karaktär att det inte finns skäl att dokumentera personliga förhållanden.

2.2 Familjerådgivning

Innehåll: Hällefors kommuns familjerådgivning är öppen för alla slags familjebildningar såsom gifta, sambor, särbor, samkönade, ensamstående och styvfamiljer, med eller utan bar. Vänder sig till personer med samlevnadskonflikt i parförhållanden eller i familj.

Familjerådgivningen i Örebro län erbjuds av Regionen Efter överenskommelse mellan kommunerna i Örebro län och Region Örebro län.

Målgrupp: Vuxna över 18 år.

2.3 Råd- och stödsamtal

Innehåll: Enskilda stödsamtal där den enskilde eller en anhöriga har möjlighet att få rådgivning samt att bolla tankar och funderingar.

Målgrupp: Vuxna som vårdar eller stödjer en närstående. Gäller alla målgrupper.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

2.3.1 Råd- och stödsamtal till närstående som vårdar eller stödjer en närstående med kognitiv svikt

Innehåll: Enskilda stödsamtal till närstående som vårdar eller stödjer en närstående med kognitiv svikt.

Målgrupp: Närstående till personer med kognitiv svikt.

Omfattning: Individuellt anpassad insats utifrån behov.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

2.3.2 Råd- och stödsamtal till närstående som vårdar eller stödjer en närstående med missbruk/ samsjuklighet

Innehåll: Enskilda stödsamtal till närstående som vårdar eller stödjer en närstående med kognitiv svikt.

Målgrupp: Närstående till personer med missbruk/ samsjuklighet.

Omfattning: Individuellt anpassad insats utifrån behov.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

2.3.3. Råd och stödsamtal till enskilda utsatta för brott

Innehåll: Råd och stödsamtal till enskilda som är utsatt för våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck, sexuell exploatering, människohandel och annan brottsutsatthet.

Målgrupp: Vuxna 18 år och uppåt.

Omfattning: Individuellt anpassad insats utifrån behov.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

3. Öppna träffpunkter och gruppaktiviteter

Insatser inom denna kategori fräntas krav på dokumentation av uppgifter som kan röja den enskildes identitet.

I propositionen, En förebyggande socialtjänst – för ökade rättigheter, skyldigheter och möjligheter (2024/25:89), beskrivs det finnas särskilda skäl när öppna verksamheter är utformade som mötesplatser eller träffpunkter, och där det inte finns skäl eller behov att dokumentera uppgifter som kan kopplas till enskilda individer. Vikten av att enskilda får vara anonyma ska vägas mot insatsens syfte och genomförbarhet.

3.1 Anhörigcafé

Innehåll: Träffar med olika inriktningar där anhöriga får möjlighet att träffas, samtala och utbyta erfarenheter med personer i samma situation. Mötesplatser anordnas utifrån olika typer av identifierade behov och kan variera över tid. Träffar kan också ske i form av föreläsning eller kurs.

Målgrupp: Vuxna som vårdar eller stödjer en närstående.

Omfattning: Utifrån varje enskilds eget intresse av deltagande.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

3.2 Öppna aktiviteter för äldre

Innehåll: Öppna aktiviteter som leds av personal med olika inriktningar på olika platser i kommunen. Erbjuder aktiviteter för att främja ett hälsosamt åldrande genom social gemenskap, meningsfullhet, fysisk aktivitet samt främja goda matvanor. Syftet är att motverka ofrivillig ensamhet och bygga varaktiga sociala nätverk.

Målgrupp: Seniorer som kan ta sig och klara sig självständigt under aktiviteten.

Omfattning: Utifrån varje enskilds eget intresse av deltagande.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

4. Stöd i grupp

Insatser inom denna kategori ska i huvudsak dokumenteras. Undantag kan beslutas i insatser när det bedöms finnas särskilda skäl till det. Vad som utgör särskilda skäl måste bedömas utifrån insatsens syfte och karaktär, samt vägas mot behovet av att kunna följa upp insatsen på individnivå. Undantag kan beslutas i insatser där det bedöms finnas stor risk att målgruppen inte kommer söka stöd om det inte är möjligt att vara anonym. Insatser som detta berör i denna kategori beskrivs med *skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden*.

4.1 Föräldragrupper ABC

Innehåll: Alla Barn i Centrum (ABC) är ett föräldrastödsprogram som leds av utbildade gruppledare. Varje grupp består av..... föräldrar. Syftet är att stärka relationer och minska konflikter.

Målgrupp: Insatsen erbjuds föräldrar till barn mellan 3-18 år.

Villkor:

- Föräldrar till barn mellan 3-18 år.
- Den enskilde (barnet) ska vara folkbokförd i Hällefors kommun eller är aktuell inom socialtjänsten.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

4.2 Vintergatan

Innehåll: Gruppverksamhet som riktar sig mot barn och ungdomar med föräldrar som dricker för mycket, är beroende av droger eller är psykiskt sjuk. Verksamheten bedrivs tillsammans med Elevhälsan.

Målgrupp: Barn och unga som går i grundskolan

Omfattning: Utifrån varje enskilda eget intresse av deltagande.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden.

4.3 Dagvård för personer med kognitiv svikt – Linden

Innehåll: Dagvård med anpassade aktiviteter för personer med kognitiv svikt.

Hällefors kommun

Målgrupp: Personer med kognitiv svikt som är inskrivna i kommunens hemsjukvård och därigenom erbjuds en åtgärd i form av dagverksamhet. Insatsen är inte en insats som omfattas av beslut enligt socialtjänstlagen.

Omfattning: Utifrån varje enskilds möjlighet att delta och kunna tillgodogöra sig insatsen, planeras omfattningen.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Utifrån insatsens karaktär bedöms inte finnas skäl att dokumentera personliga förhållanden. Dokumentation sker enligt föreskrifter, Hälso- och sjukvårdslagen.

5. Individuellt stöd

Insatser inom denna kategori ska i huvudsak dokumenteras. Undantag kan beslutas i insatser när det bedöms finnas särskilda skäl till det. Vad som utgör särskilda skäl måste bedömas utifrån insatsens syfte och karaktär, samt vägas mot behovet av att kunna följa upp insatsen på individnivå. Undantag kan beslutas i insatser där det bedöms finnas stor risk att målgruppen inte kommer söka stöd om det inte är möjligt att vara anonym. Insatser som detta berör i denna kategori beskrivs med *Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden*.

5.1 Medling vid brott

Innehåll: Medling vid brott innebär att gärningspersonen och brottsoffer träffas tillsammans med en opartisk medlare för att tala om brottshändelsen och konsekvenserna av denna. Medling sker i båda parternas intresse och syftar bland annat till att förebygga återfall i brott och ge gärningspersonen möjlighet till ökade insikter i brottets konsekvenser. Insatsen bedöms lämplig att erbjuda till ungdomar från 15 år utan vårdnadshavares samtycke.

Målgrupp: Lagöverträdare och berörda brottsoffer.

Villkor:

- Den enskilde ska vara folkbokförd i Hällefors kommun eller aktuell inom socialtjänsten i Hällefors.
- Den enskilde är 12-21 år
- Den enskilde har erkänt brott helt eller delvis
- Brottet ska vara polisanmält.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga förhållanden: Det bedöms finnas behov av anonymitet för att insatsen ska nå målgruppen den är avsedd för.

Hällefors kommun

5.2 Samarbetssamtal

Innehåll: Samarbetssamtal via familjerätten med syfte att förbättra föräldrarnas samarbete kring gemensamma barn.

Målgrupp: Föräldrar till barn boende i Hällefors kommun med samarbetssvårigheter.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga

förhållanden: Det bedöms finnas behov av anonymitet för att insatsen ska nå målgruppen den är avsedd för.

5.3 SSPF Individnivå

Innehåll: SSPF är ett samverkansforum mellan skola, socialtjänst och polis. Enskilda ärenden där problematik förekommer som uppmärksammas i någon av de deltagande parternas område kan i SSPF lyftas för att samverka kring eventuella samordnade insatser.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga

förhållanden: Dokumenteras med personuppgifter utifrån faktiska omständigheter och händelser.

5.4 Skolsociala team

Innehåll: Stöd till barn/ ungdomar och föräldrar med problematisk skolfrånvaro.

Målgrupp: Barn i årskurs 1 till 9.

Villkor:

- Den enskilde ska vara folkbokförd i Hällefors kommun
- Den enskilde ska vara aktuell hos Elevhälsan och/ eller socialtjänsten.
- För barn under 15 år skall samtycke finnas från vårdnadshavare

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga

förhållanden: Dokumenteras med personuppgifter utifrån faktiska omständigheter och händelser.

5.5 Backa barnet

Innehåll: Backa barnet är en modell för att säkerställa barns rättigheter, tidigt uppmärksamma barns behov och ge samordnat stöd. Det handlar om ett samarbete och ett sätt att tänka och agera som backar upp barnet. Samverkan sker mellan kommun, region och polisen som möter barn och familj i sin vardag.

Målgrupp: Föräldrar till nyfödda barn folkbokförda i Hällefors kommun.

Hällefors kommun

Villkor: Folkbokförd i Hällefors kommun.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga

förhållanden: Dokumenteras med personuppgifter utifrån faktiska omständigheter och händelser.

5.6 Stöd till nyanlända

Innehåll: Stöd till kvotflyktingar och personer med anknytning till ensamkommande barn i allt som gäller att vara ny i Sverige.

Målgrupp:

- Kvotflyktingar
- Personer med anknytning till ensamkommande barn

Villkor:

- Direkt inresta kvotflyktingar över 18 år.
- Direktinresta med anknytning (föräldrar) till ensamkommande barn med uppehållstillstånd i Sverige.

Skäl till undantag från dokumentation av enskilda personliga

förhållanden: Dokumenteras med personuppgifter utifrån faktiska omständigheter och händelser.

Hällefors kommun

Sikforsvägen 7, 712 83 Hällefors
0591-641 00

kommun@hellefors.se

Org.nr: 212000-1942

